

Križarske vojne (1095 – 1291)

Papež Urban II je v kraju Clermont pozval h križarskim vojnam: »Bog kliče«. Bog kliče iz Palestine.
Motivi:

- verski motiv
- trgovski motiv; tam so dežele, ki so bogate in jih treba oropati, poleg tega pa je v Evropi veliko brezposelnih vitezov, ki hočejo versko osvoboditev in plen.

Križarske vojne trajajo od leta **1095 – 1291**. Križarskih vojn je bilo 8, uspešna je bila samo prva vojna, ko so osvojili Jeruzalem leta **1099** in ustanovijo 4 krščanske kneževine, ki jih v naslednjih vojnah samo branijo.

Štiri križarske kneževine:

- Jeruzalem
- Edesa
- Antiohija
- Tripilis

Ustanovljene so tudi trije cerkveno-viteški redovi – oboroženi menihi, ki branijo kneževine.

Cerkveno-viteški redovi:

- templarji □ po zadnji križarski vojni odidejo v Francijo. Bili so zelo bogati, oblečeni so bili v belo opravo z rdečim križem. Potem so se imenovali Frančiškani.
- špitalovci ali Ivanovci □ po koncu križarskih vojn so odšli v Ciper, potem pa na Malto in so se poimenovali malteški viteški red. Oblečeni so bili v belo opravo s črnim križem.
- nemški viteški red □ oblečeni so v črno opravo z belim križem. To je najbolj strog red. Ko se vojne končajo gre red v Prusijo, kjer se izkažejo s pobijanjem Slovanov in tam ustanovijo državo nemškega viteškega redu.

V 3. križarski vojni je sodeloval Rihard Levjesrčni.

V 4. križarski vojni križarji sploh ne pridejo do Palestine, ampak samo oplenijo Bizanc. Za to so jih plačale Benetke.

7. in 8. križarsko vojno imenujemo otroški križarski vojni. Iz Evrope so peljali otroke v Jeruzalem, da bi osvobodili Palestino, vendar so ladjo z otroki oropali, otroke pa prodali kot sužnje.

Ko Arabci leta **1291** osvojijo Jeruzalem se križarske vojne končajo, vendar oni ne oplenijo Jeruzalema.

Posledice križarskih vojn:

- dvig ugleda Benetk in Genove ter dvig ugleda papeža
- v Evropo prihajajo razkošni luksuzni predmeti, z V prihaja svila, damast, zlato, dragi kamni, južno sadje. Ljudje na gradovih začnejo razkošno živeti.
- Izboljšajo se higienske razmere
- Uporaba jedilnega pribora
- Uporaba grbov kot plemiških simbolov
- pospešeni trgovski stiki Z, V

Križarske vojne so dogodek, ki pomeni prelomnico. Začne se viteško življenje. Križarji so šli v Palestino, ki so potem nazaj **s seboj prinesli nekaj navad:**

razkošna oblačila

razkošne pojedine in turnirji

umivanje rok pred jedjo (vpliv arabskega zahoda)

uporaba pribora

Posledice križarskih vojn so prinesle nove tehnične pridobitve za Evropo:

kroglice polnjene s smodnikom (**1330**)

kompas (**14.stol.**)

izdelava papirja (**12.stol.**)

vodni mlini (iz Kitajske) za drobljenje moke

železno orodje (motika, brana, plug)

konji dobijo podkev in komat (3x močnejši od volov)